

Peary Land landfast med Grønland,

belyst ved „Danmark-Ekspeditionen“, Ejnar Mikkelsen og Knud Rasmussen.

- 1) Achton Friis: »Danmark-Ekspeditionen til Grønlands Nordøstkyst.
- 2) G. Amdrup: »Report on the Danmark-Ekspedition to the North-East coast of Greenland 1906—1908« (Danmark-Ekspeditionen til Grønlands Nordøstkyst 1906—1908, Bd. I, Nr. 1).
- 3) G. Amdrup: »Mylius-Erichsens Report on the non-existence of the Peary Channel — information brought home by Ejnar Mikkelsen (»Danmark-Ekspeditionen til Grønlands Nordøstkyst 1906—1908, Bd. I, Nr. 5).
- 4) »Instruks for Polarforskeren Ejnar Mikkelsen, som Leder af en Ekspedition til Grønlands Nordøstkyst med Hovedformaal at hente Mylius-Erichsen og Høeg-Hagens Observationsjournaler«.
- 5) Ejnar Mikkelsen: »Tre Aar paa Grønlands Østkyst«.
- 6) Ejnar Mikkelsen: »Tre Aar i Nordøstgrønland« (»Atlantens«, Medlemsblad for Foreningen »De Danske Atlanterhavser« 1913).

Grønlands Kortlægning, hovedsagelig ved danske Ekspeditioner, er i Sandhed en Bedrift, som vort Fædreland kan være stolt af — en Bedrift, som ikke mindst i Udlandet har vakt betydelig og vel fortjent Opmærksomhed. Paa »Danmark-Ekspeditionen blev der af Kaptajn J. P. Koch naaet Tilknnytning til Pearys Kortlægning af Grønlands nordligste Kyststrøg paa Peary Land.

Kun det Spørgsmaal stod endnu uklart om, hvorvidt Peary Land var en Ø, adskilt fra Grønlands Hovedland ved Peary Kanalen og dens Fortsættelse Independence Bay — eller ikke.

Mylius-Erichsen, Høeg-Hagen og Jørgen Brønlund satte som bekendt Livet til under deres Anstrængelser for at løse dette Spørgsmaal; men efter »Danmark-Ekspeditionen«s Hjemkomst var det endnu uklart, hvorvidt det var lykkedes dem at faa Spørgsmaalet afgjort. Ved Jørgen Brønlands Lig fandtes ikke blot dennes Dagbog, men ogsaa et stort Kortmateriale, tilvejebragt af Høeg-Hagen over Independence Bay — som man saa har omdøbt til »Independence Fjord« — og dens Forgreninger.

Dette Kortmateriale med Landtoninger blev offentliggjort ifjor i Bd. I Nr. 1 af Publikationerne om Danmark-Ekspeditionen (se ovenfor under »2«).

Det store Kort (»Nordøstgrønland«) over disse Egne, som er baseret paa Høeg-Hagens Kortskitser og Landtoninger, stopper netop ved det Punkt, hvor Spørgsmaalet bliver brændende om, hvorvidt Peary-Kanalen er gennemgaaende eller ej, og Jørgen Brønlands Dagbog lagde man dengang ikke tilstrækkelig Vægt paa.

De tre Polarfareres Skæbne kunde man, efter at Brønlands Dagbog var fundet ved hans Lig, ikke være i Tvivl om. Brønlund udsagde bestemt, at de var omkomne omtrent paa 79 n. Br. Men man var vedblivende uvidende om den Rute, de havde fulgt fra Danmarksfjorden og til Østkysten under deres sidste sørgelige Kamp for Livet; man maatte derfor inderligt ønske at komme i Besiddelse af Optegnelser m. m. fra deres sidste Forskningsperiode og af Dagbøger, Observationsjournaler m. m. for hele Rejsen.

Danmark-Ekspeditionens Komité, bestaaende af Kommandør G. Holm, Konsul Erik S. Henius, Generalkonsul Valdemar Glückstadt og Kaptajn G. Amdrup, besluttede sig til at efterkomme Polarforskeren Ejnar Mikkelsens Ønske om at blive udsendt til Grønlands Nordøstkyst med det Hovedformaal at hente Mylius-Erichsens og Høeg-Hagens Observationsjournaler m. m.

Efter en af Kommissionen billiget Plan, vilde Mikkelsen bl. a. afsøge Danmarksfjorden og dens Omgivelser. Men det hed tillige i Planen:

»Hvis alt er gaaet godt, og hvis der er tilstrækkelig Proviant i Behold, kan der foretages en Rejse vest over i Pearykanalen for at søge konstateret, om denne er gennemgaaende eller ej, men dog tages der behørig Hensyn til, at Ekspeditionens Hovedresultat ikke udsættes for atter at gaa tabt.«

I Instruksen hedder det dog:

»Komitéen maa fremhæve, at den i Planen omtalte Rejse vestover i Pearykanalen kun maa foretages, naar Forholdene har været saa gunstige, at Muligheden for at miste de engang vundne Resultater er saa at sige udelukket.«

Ifjor havde vi Fornøjelsen gennem »Geografisk Tidsskrift«¹⁾ at blive gjort bekendt med Størstedelen

¹⁾ 21 Bd., Side 167 og flg.

af de Kort, som var et Resultat af Danmark-Ekspe-
ditionens Arbejder. Det var væsentlig de samme
Kort, som fulgte med den officielle Beretning om
denne Ekspedition (jvfr. ovenfor Nr. »2«). Til disse
Kort skrev Kaptajn J. P. Koch i Tidsskriftet en
Artikel om: »Danmark-Ekspeditionens Kort«.

Dengang var Ejnar Mikkelsen ikke vendt
tilbage fra sin treaarige Færd til Grønlands Øst-
kyst, medhavende de sidste Beretninger fra Mylius-
Erichsen og Høeg-Hagen, i hvilke bl. a. deres Færd
i Independence-Buglens Inderste og Danmarks
Fjorden nærmere klargøres.

Der skal da nu her kortelig gøres Rede for
Resultatet af denne Eftersøgningsekspedition.

Ejnar Mikkelsen afrejste den 20. Juni 1909
paa Jagten »Alabama«, der førtes af Premierløjtnant
Laub, til Nordgrønlands Østkyst¹⁾. Jagten
havde 6 Mands Besætning foruden Mikkelsen.
»Alabamaekspeditionen« fik Hunde i Angmags-
salik og stod derfra Nord paa. Den 25. August
1909 naaede »Alabama« ind til Grønlands Østkyst
ved Shannon Øen, og den 27. gik Ekspeditionen
her i Vinterhavn paa 75° 17 n. Br. og 16° 50 v.
L. Efterat Hunde og Proviant var bragt i Land,
foretoges Efteraarsslæderejser. Vinteren gled hen
under Forberedelser til den store Foraarsslædetur
1910, paa hvilken Ejnar Mikkelsen, ledsaget af
Maskinassistent i Marinen Iver P. Iversen, skulde
gaa Nord paa for at løse sin Opgave.

Den 3. Marts brød de to Mænd op med Slæ-
der og Hunde; de ledsagedes til ca. 77° n. Br. af
en Hjælpeekspedition under Premierløjtnant Laub,
som retournerede derfra til Skibet. Da den kom
tilbage til Vinterhavnen, viste det sig, at Skibet den
13. Marts var skruet ned, hvorfor der i Land var
bygget en Hytte for Ekspeditionsdeltagerne. Disse
retournerede, ifølge Planen, samme Aar til Dan-
mark, idet de blev optagne af en Skrueskonnert
fra Aalesund, hvortil de ankom i August Maaned.

Ejnar Mikkelsen og Iversen var nu ene tilbage
paa Grønlands nordøstlige Del. De udførte her en
overmaade dristig og energisk gennemført Slæde-
rejse, hvorom Mikkelsen har givet en fortræffelig
skrevet Beretning (jvfr. »5«). Den varede fra den
3. Marts til den 25. November 1910, idet de fra
Vinterkvarteret paa Shannon Øen gik over Dove
Bugt til Brede Bræ, derfra op over Indlandsisen

til Bunden af Danmarks Fjorden og ud gennem
denne. Her i Fjorden fandt de to Rapporten,
hvilke Mylius-Erichsen havde efterladt der i
Varder. Den først fundne (af senest Dato) var an-
bragt i en Varde paa Sjællands Sletten, den anden
(skrevet omtrent en Maaned tidligere) ude ved Som-
merlejren — begge paa Fjordens Vestkyst. Vi skal
her gengive disse interessante Vidnesbyrd, idet vi
først omtaler det af ældste Dato:

«Premierløjtnant Hagen, Grønlænderen Brønlund og Un-
dertegnede forlod 28. Maj 1907 ved Nordostnæsset af dette
Land (ca. 82° 04 n. B., ca. 22° v. L.) Premierløjtnant Kochs
Slædehold, der havde naaet Grønlands Nordspids og var paa
Tilbagevejen til Skibet ved Kap Bismarck. Vi kørte med 23
Hunde mod Vest indtil 1. Juni og naaede Pearys Kap Glacier,
oplagede, at Peary-Kanalen ikke eksisterer: Navy Cliff er i
fast Landforbindelse med Heilprinn Land. Vi omdøbte In-
dependence Bay til Independence Fjord og byggede Varde (med
Beretning) paa en lav Odde nær Kap Glacier. Undervejs ud
gennem Fjorden oplagede og undersøgte vi to Bi-Fjorde —
Brønlunds Fjord mod Nordvest og Hagens Fjord mod Sydøst
— og byggede Varde (med Beretning) ved sidstnævnte. Opla-
gede ogsaa gamle Eskimo Teltringe.

Pludselig indtraadte Mildning i Vejret, dyb Sne, Smeltvand
paa Isen, Mangel paa Stovvildt og Sygdom og Afkræftelse blandt
Hundene besværliggjorde og forsinkede Udrejsen, saa vi først
den 12. Juni ankom her til Pladsen. Enhver videre Fremkomst
ad Isen var da umulig. Kun 15 Hunde levede da, én er senere
død. Vi har siden ernæret os udelukkende ved Jagt (7 Moskus-
okser og 1 Kalv, 15 Vildgæs, 4 Harer og 3 Rypere). Landop-
maalingen suppleret, de naturvidenskabelige Samlinger supple-
rede, navnlig med blomstrende Planter og Plante- og Dyrefor-
steninger, kaldte Landet Kronprins Christians Land.

Blottede for yderligere Ernæring til os og Hundene og
uden at have faaet Stovvildt siden 16. Juli maa vi i Dag —
efter at have færges os ud til den faste Is paa en Isskodse —
med 14 Hunde, to Slæder og alt vort Gods, søge bort til mu-
ligt vildtrigere Kyststrøg fra denne fuldstændig vildtomme
Lokalitet, som vi har gennemstrefjet i indtil 5 danske Miles
Omkres. Er alle tre fuldstændig raske. Vil stræbe at naa nogle
Mil længere ind i den her sydvestfor beliggende af os i Maj
Maaned berejste Fjord, «Danmarks Fjord», i hvilken vi den
Gang gjorde udbytterig Jagt paa Harer og Moskusokser. Lyk-
kes det os at skaffe tilstrækkelig Kødforsyning, agter vi, naar
Isen, antagelig hen mod Slutningen af indeværende Maaned,
bliver brugbar, at køre de ca. 125 danske Mil tilbage til Ski-
bet, hvor vi haaber at kunne ankomme inden September Maa-
neds Udgang med eller uden Hunde.

De i denne Vardes Nærhed byggede Varder er opførte af
Hagen i trigonometrisk Opmaalings Øjemed og rummer ingen
Beretninger.

I én eller flere Varder længere inde i Fjorden vil vi ned-
lægge Beretning om vor senere Skæbne.

Den 8. August 1907.

L. Mylius-Erichsen,

Leder af Danmark-Ekspeditionen til Grønlands Nordøst-Kyst
1906—08.

¹⁾ Jvfr. Prmlt. Vilhelm Laub: Kaptajn Ejnar Mikkel-
sens Ekspedition. (Geogr. Tidsskr., 20. Bd., S. 291 og fig.)

Den anden Rapport lød saaledes:

»Danmarks Fjord c. 81° 25' n. Br.
Den 12. September 1907.

Hagen, Brønlund og Undertegnede forlader idag — alle raske — med 1 Slæde og 7 Hunde dette Sted, »Ulvebakkerne« kaldet, for at paabegynde Hjemrejse til Skibet paa det nye, fra i Dag endeligt sikre Islæg. Siden vi den 8. August forlod Oversomringslejren ca. 11 danske Mil herfra, har vi maattet slagte 7 Hunde til vor egen og de efterlevende Hundes Ernæring, medens vi i 15 Dage laa paa Havisen $\frac{1}{2}$ Mil fra Land stanset af Smeltedamme. Endelig den 25. August naaede vi Land og skød 4 Harer. Har senere i smaa Dagsrejser flyttet Teltpladsen ialt ca. 8 Mil ind i Danmarks Fjord, stadig hindret i Fremrykning til gunstige Jagtstrøg af Mildning og ufarbar Nyis og tilsidst af aabent Vand fra Kyst til Kyst. Vandrede tilføds over Fjældene, fulgt af Hundene, endnu 8 Mil videre ind i Fjorden til »Sjællandsletten«, skød ialt 15 Rypekyllinger, 15 Harer, 1 Ulv og 8 Moskusokser (2 Tyre, 3 Køer og 3 Kalve). Kamperede i en Uge under aaben Himmel, kogte ved Flydetræ, af hvilket vi fandt rigeligt langs Kysten, opfordrede Hundene og bar Kød og Talg her til denne Plads, der er det sydligste Sted i Fjorden, vi har kunnet naa med Slæde. Isen videre ind endnu usikker, havde ellers paatænkt mulig Hjemrejse via Indlandsisen fra Danmarks-Fjordens Bund til Fjorden ved c. 77° n. Br. Formener at have haft indtil 15° Kulde (Celsius) i sidst forløbne Uge. Medfører paa Slæden Flydetræ til 8 Dages Kogning og over 300 lb Kød, der er tilstrækkelig Ernæring til os selv i 16 Dage, og til Hundene i 8 Dage. Følger Bugten de ca. 36 danske Mil øster ud til Yderkysten, og med Støtte af de der i Foraaret aflagte Depoter samt Bjørnejagt haaber vi paa 5—6 Uger at kunne naa Skibet i god Behold.

L. Mylius-Erichsen,
Leder af »Danmark-Ekspeditionen.«

Mylius-Erichsen, Premierløjtnant Høeg-Hagen og Vestgrønlander Jørgen Brønlund var, som det vil erindres, i Marts Maaned 1907 dragne ud paa en lang Slæderejse fra deres Vinterkvarter i »Danmarks Havn«. De var naaede op forbi Nordost-Rundingen, hvor de skiltes fra Kapitajn Kochs Slædehold, som skulde nordover til Kap. Bridgeman, medens Mylius-Erichsen og hans Ledsagere vilde gaa vest paa med Pearys Kap Glacier som Maal. De kom ind i den store, nyopdagede Danmarks Fjord, som de aabenbart haabede vilde føre dem til Maalet. Desværre gik Haabet ikke i Opfyldelse. De naaede Fjordens Bund og maatte vende om med uforrettet Sag. Den 28. Maj mødte de yderst i Fjorden ved Kap Rigsdagen Kapt. Koch, som nu var for Sydgaende efter at have løst sin Opgave. Skønt Mylius og hans 2 Ledsagere manglede Proviant, vilde de dog endnu ikke vende hjem til Skibet, eftersom de ikke havde løst Spørgsmaalet om, hvorvidt Peary-

kanalen var gennemgaaende eller ikke. De vilde med Ophøden af deres yderste Kræfter se at faa kortlagt Landet indtil de fik Forbindelse med Pearys Kort ved Kap Glacier og Academy Bræ. De skiltes paa ny fra Koch og drog vestover, men kom ikke tilbage til Skibet. Der blev nu udsendt Eftersøgningsekspeditioner. G. Thostrup og Lindhardt naaede den 17. Oktober Mallekukfjældet paa Holms Land (ca. 80° 10' n. Br.), hvor al videre Fremtrængen standsedes af aabent Vand, saa de maatte vende om. Som Amstrup har paavist maa det, som vi nedenfor skal se, antages, at Mylius og hans Ledsagere netop i disse Dage blev standsede paa deres Hjemrejse til Skibet af det samme aabne Vand; det nødsagede dem til at søge op paa Isen.

Vinteren gik, og Ængstelsen for de borteblevnes Skæbne var ikke ringe blandt Danmark-Ekspeditionens Deltagere som overvintrede i Danmarks Havn.

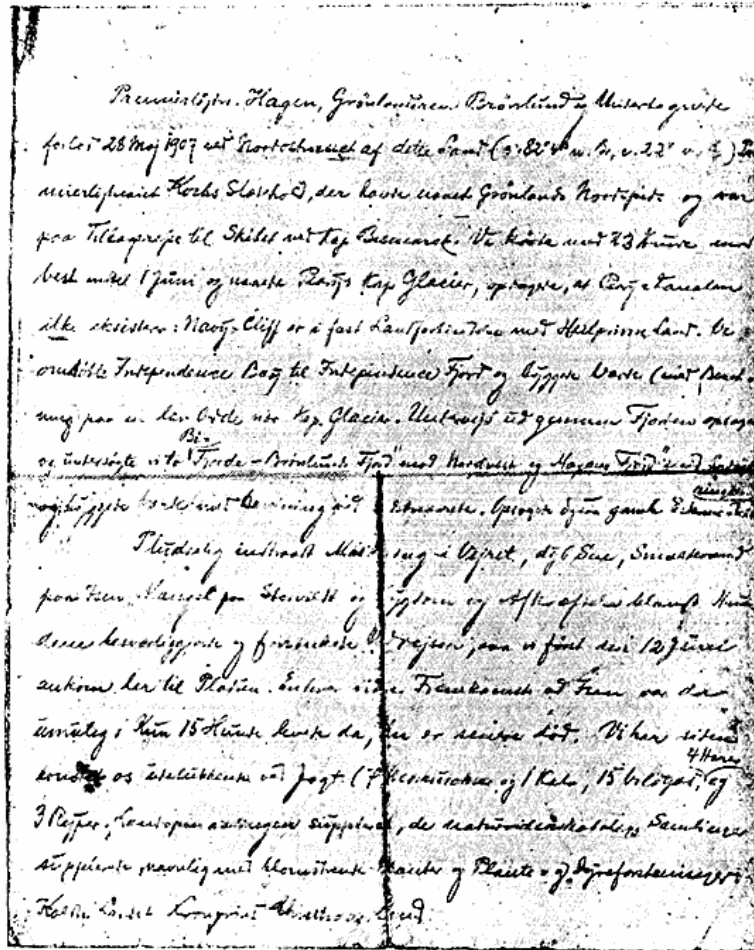
I Foraaret 1908 foretog Koch en ny Eftersøgningsekspedition Nord paa, og paa denne blev de tre Borteblevnes tragiske og sørgelige Skæbne konstateret, da Liget af Jørgen Brønlund den 19. Marts fandtes ved Depotet paa Lamberts Land (ca. 79° 10' n. Br.).

Ved Liget fandtes ikke blot Brønlunds paa grønlandsk affattede Dagbog over Rejsen, men ogsaa en Del Landtoninger og Kortskitser, som Høeg-Hagen havde tegnet, og som viste, at Mylius og hans Rejsefæller var naaede til i Nærheden af Kap Glacier, ligesom de havde opdaget en Fjord der fra Independence Sundet gik i S. V. (Hagens Fjord). Kortets Rand mod Vest stoppede op ved Kap Glacier, og der var ingen Angivelse af, at Independence Sundet endte her; men paafaldende var det, at dette sidste var bleven omdøbt til Independence Fjord. Dette vakte dog næppe større Opmærksomhed. En af Hagens Skitser viste, at han fra Teltpladsen ved Mylius Erichsens Varde havde tegnet Fjorden ind efter. Den synes at lukke sig; og et Par Streger angiver at der var pejlet til nogle Punkter her (jvfr. Plan V og IX til »2«). Nu, efter hvad der senere er oplyst, ikke blot af Mylius Rapport af 8. August 1907, men ogsaa af Knud Rasmussen, kan der jo ingen Tvivl være om, at Bunden af Independence Sund findes netop ved Kap Glacier, lige Vest for Mylius Erichsens Varde, hvor de tre Mænds Teltplads var. Men man havde den Gang ikke nogen Meddelelse fra Mylius eller

Hagen om hvorledes Forholdet var, saa lidt som nogen Kortskitse. Og Jørgen Brønlunds Dagbog, som man nu kan se giver fuldt ud korrekt Oplysning om, hvad der passerede under de tre Mænds Ophold nær Bunden af Independence-Sund (Fjord), forstod man ikke, ja i den populære Beretning om Danmark-Ekspeditionen (jævnf. »1« Side 573), ud-

at blive lidt koldt, næsten 6 Graders Kulde. Klokken godt 6 rejste vi ind efter for at komme til Kap Glacier. Vi kørte i et stort Sund og gik mod Vest.

Vi vilde haft det Sted, Peary var kommen til i Sigte, men naaede ikke saa langt frem og maatte uden at faa det over Horisonten gøre Holdt; vi kørte langs en bjærgfuld Kyststrækning, der langsomt bøjede imod Vest til Syd, og standsede efter at have kørt 9 Mil, tidlig om Morgenen den 31. Maj.

[Fig. 1*)

tales, at Brønlunds Meddelelser rimeligvis ikke vedrørte Bunden af Independence Sund, men Bunden af Hagens Fjord — og det skønt Brønlunds Ord var klare og tydelige. Det hedder saaledes hos ham:

27. Maj. Ved Midnatstide traf vi vore Kammerater.

28. Maj. Vi gik ind i en Fjord. (Independence Bay).

Luften var overtrukken og det saa ud til Mildning; vi kom kun saa smaat frem.

30. Maj. Det var bleven stille. Fra den anden Fjord kom der lidt Vind, som vi havde paa Ryggen; det er begyndt

1. Juni. Om Natten fik vi endelig det Sted i Sigte, som vi vilde se [altsaa Kap Glacier].

2. Juni. Om Aftenen Kl. 6 gik jeg paa Jagt efter Muskusokser til et Sted omtrent 2 Mil borte. Jeg traf en vældig Mængde Spor i Bugten, men saa ingen. — — —

Paa Tilbagevejen traf jeg atter en Sæl paa Isen, men ved at raabe efter mine Hunde havde jeg ladet den høre mig, og som jeg saa den, gik den ned. I Haab om at den igen skulde krybe op, stillede jeg mig paa Lur efter den, men forgæves.

3. Juni. Ved Middagstid kom jeg tilbage og traf mine to Kammerater, meget bekymrede for mig, i Færd med at gøre

*) Fig. 1 og 2: Mylius Erichsens Beretning funden paa Sommerpladsen.

lius daterede sin Rapport — skriver Brønlund saaledes, at de forlod deres daværende Opholdssted. Mylius har derfor aabenbart ved Afrejsen nedlagt Beretningen.

Brønlund fortæller videre om Opholdet her i Fjorden ganske i Overenstemmelse med Mylius'

Af denne Beretning sluttede nogle, at de tre Mænd fra Bunden af Danmarks Fjorden var gaaet op paa Indlandsisen for over samme at naa Depotet paa Lamberts Land; men Kaptajn Amstrup udtalte dog (jvf. »2«), at de rimeligvis var gaaet ud af Danmarks Fjorden for at følge Kysten

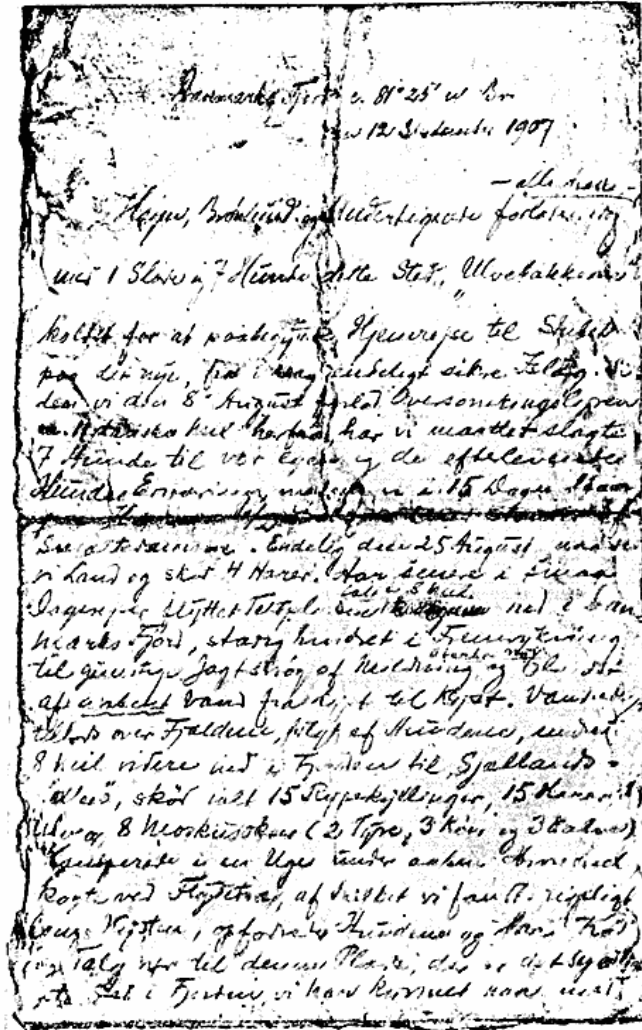

Fig. 3*)

Beretning af 10. September. Men fra 31. August til 19. Oktober har Brønlund ingen Optegnelser.

Sidstnævnte Dag hedder det:

»Om Eftermiddagen kom vi op paa Indlandsisen, Opstigningen tog fire Dage. Den femte af vore tilbageværende Hunde er nu ogsaa død, stanget ihjel af en Moskusokse.

Solen kommer ikke mere op.

[Der staar ved en Fejlskrift: »Gaar ikke mere ned».]

videre Syd paa, men at de, efter at have passeret Nordost-Rundingen, mødte aabent Vand ud for Amdrups Land, Nord for Holms Land, hvor G. Tostrup og Lindhardt jo netop i disse Dage maatte vende om, fordi saadant spærrede dem den videre Vej nord paa langs Kysten. Og denne Antagelse er sikkert rigtig, navnlig punder Hensyn til Rapporten af 12. September. Amstrup mener end-

*) Fig. 3 og 4: Mylius Erichsens Beretning funden paa 81° 25' n. Br. i Danmarks Fjorden.

videre, af forskellige Omstændigheder, bestemt at maatte slutte, at de i Antarctic Bugten (lige N. for Amdrup Land) steg op paa Indlandsisen, som de fulgte indtil de kom ned ad Isstrømmen i Nioghalvfjerdingsfjorden, lige nord for Lamberts Land. Under denne Isfart har de selvfølgelig døjet frygteligt af Kulde og Savn, men de naaede dog Yderkysten for her at finde deres Død.

Jørgen Brønlunds oven omtalte Dagbog endte med følgende paa dansk skrevne Linier, hvilke aabenbart var beregnede paa at skulle forstaaes af dem, som fandt hans Lig:

døde to Dage efter, faar vi den 17. eller 18., saaledes at Brønlund maaske har naaet Depotet ved Fuldmaane. Men af Kochs Rapport fremgaar det, at Jørgen Brønlund maa have opholdt sig 5 eller 6 Dage ved Depotet, før han døde.

Gaar man ud fra, at han ikke har skrevet de nævnte Linier, førend han følte, at Døden nærmede sig, vilde det være »aftagende Maaneskin«. Mylius er da antagelig død den 17de eller 18de November.

Amdrup mener, at Mylius og Høeg-Hagen, hvem det selvfølgelig var om at gøre, at Efterverdenen blev bekendt med deres Opdagelser og deres

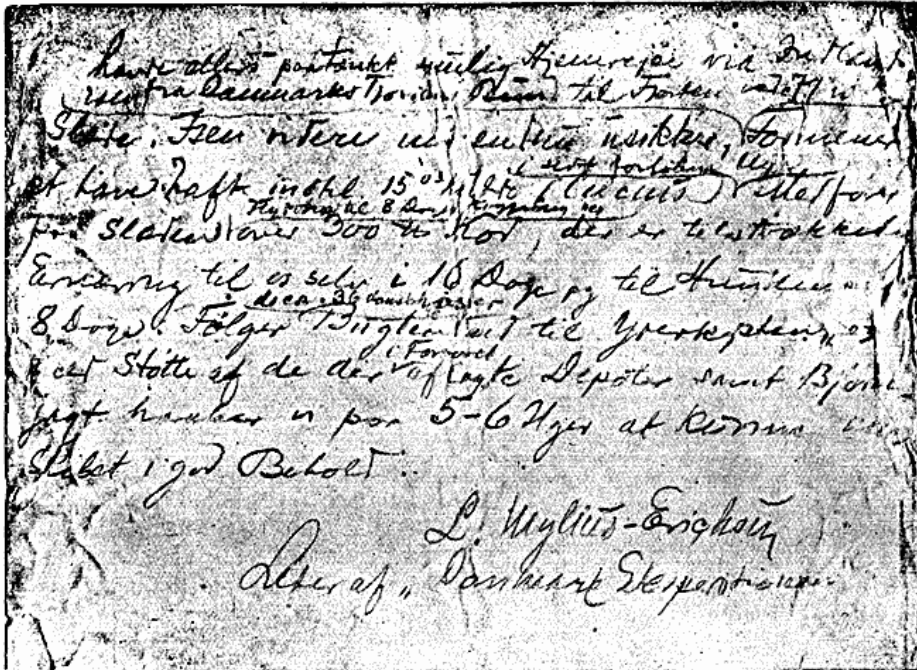

Fig. 4.

»Omkom 79-Fjorden efter forsøg hjemrejse over Indlandsisen i November Maaned. Jeg kommer hertil i aftagende Maaneskin og kunde ikke videre af forfrosninger i Fødderne og af mørket.

De andres Lig findes midt i Fjorden foran Bræ (omtrent $2\frac{1}{2}$ Mil). Hagen døde 15. November og Mylius omtrent 10 Dage efter. Jørgen Brønlund.

Amdrup udtaler at Udtrykket »10 Dage« maaske skal være »to Dage«, idet Brønlund har skrevet dette Tal med Bogstaver, der lignede Tallet 10. Herimod taler dog, siger Amdrup, at Jørgen Brønlund skriver: »Jeg kommer hertil i aftagende Maaneskin,« thi den 19. November var det Fuldmaane her. Vi ved imidlertid, at Hagen døde den 15. November. Gaar vi ud fra, at Mylius-Erichsen

Færd, ikke har medbragt deres Dagbøger, Kort m. m. paa den farefulde Tur op over Indlandsisen; men snarere har deponeret dem etsteds i Antarctic Bugt, Nord for Amdrups Land, hvor de kunde findes af en Eftersøgnings Ekspedition fra Skibet. Som vi ved, var en saadan allerede i Nærheden; men maatte vende om.

Efter denne Oversigt vender vi tilbage til Ejnar Mikkelsen, som vi forlod i Danmarks Fjorden efter at han havde fundet de nævnte to Rapporter.

Han og hans Ledsager ansaa Mylius-Erichsens Beretning om at Peary-Kanalen ikke eksisterede for saa betydningsfuld, at de nu kuldcastede deres oprindelige Plan om at gaa gennem Peary Ka-

nalen og Retour til Robeson Kanalen paa Grønlands Vestkyst — og at gaa nord om Peary Land ned langs Grønlands Vestkyst var alt for langt til at de turde vove Forsøget. De fulgte derfor deres Instruks og gik Syd paa langs Østkysten.

Ejnar Mikkelsen skriver i sin Bog:

»Man føler sig saa usikker, naar man pludselig træffer en Bom, der effektivt forhindrer ældre Planer; Forstanden begærer at akceptere Forholdene, som de er, men Vanens Magt er saa stor, at man alligevel vedbliver at sysle med, hvad der mulig kunde gøres for at fjerne den uforudsete Hindring mod Planens Gennemførelse.

Saaledes nu — Tankerne bevæger sig i Kredsløb, med den Kendsgerning som Centrum, at Peary har staaet paa Navy Cliff og erklæret Strædet for aabent! Hvordan er det muligt? Det eneste, vi kan tænke os, er at han har staaet saa højt, at han har set det Lavland, der forbinder Navy Cliff med Heilprin Land, saa meget fra oven, at det for ham har set ud som Overfladen af et isdækket Sund, og at de Øer, han har afmærket tværs over Strædet, er de snebare Toppe af nogle smaa Høje.

Derpaa tyder ogsaa Brønlunds Dagbog, og Mylius-Erichsens Beretning siger det aldeles bestemt — men Høeg-Hagen har ikke afmærket det paa Kortet, der ellers er saa nøjagtigt — det er dette, der volder vor Tvivl.

Iversen og jeg ligger — — — og taler om Sagerne — — skal vi gaa ind i Independence Fjord og undersøge den, eller skal vi lade være?

Ved Læsningen af Brønlunds Dagbog mener vi at have løst Problemet, for nu da vi har den nøjagtige Rute og faktiske Optegnelser af Mylius-Erichsen, bliver meget, der hidtil har været dunkelt i Dagbogen, ganske klart, og vi mener begge, at det fremgaar af den, at Brønlund har kørt rundt inde i Bugten, medens Mylius-Erichsen og Høeg-Hagen blev tilbage ved Kap Glacier. Er Landet lavt, vil de ikke kunne se det derfra, og Høeg-Hagen — hvad rigtig er — har ikke villet sætte andet paa sit Kort, end det han selv havde set. Denne Forklaring tilfredsstiller os — omtrent da.

Den sidste Rapport af 12. Septbr. kuldastede, som Ejnar Mikkelsen siger, de tidligere fremsatte Teorier om at de tre Mænd skulde være gaaet over Indlandsisen fra Bunden af Danmarks Fjord til Lamberts Land paa Østkysten.

Mikkelsen og Iversen gik nu ud gennem Danmarks Fjorden, rundt Kronprins Christians Land og Syd paa langs Yderkysten til Shannon Øen. Paa denne Slæderejse døjede de kolossale Anstregelser og var nær ved at omkomme af Mangel paa Næring, Skørbug og Udmattelse; men det lykkedes dem at bjærge Livet, og efter en Slædetur, paa hvilken de i 270 Dage havde tilbagelagt 2000

Km. (foruden den Strækning, de havde kørt dobbelt), naaede de i Behold Danmarkshavn og Shannon Øen. To Vintre maatte de dog endnu tilbringe paa Grønlands Østkyst, før de, i 1912, var saa heldige at blive optagne af Kutteren »Sjøblomsten«, som førte dem til Aalesund, hvor de landede den 28. Juli s. A.

Af det foregaaende vil det fremgaa, at Mylius-Erichsen, Høeg-Hagen og Jørgen Brønlund har erkendt, at Pearykanalen ikke eksisterede, men derværrer var Bunden af Independence Fjord ikke indlagt paa Høeg-Hagens Kortskitse. En fuldstændig Løsning af Spørgsmaalet skulde dog meget snart¹⁾ komme, idet Knud Rasmussen og Freuchen, ledsaget af 2 Eskimoer fra 6. April til 15. September 1912 med 4 Slæder og 53 Hunde fra Markhams Bræ paa Grønlands Nordvestkyst kørte over Indlandsisen til Bunden af Danmarks Fjord og gennem denne til Independence Fjorden, som viste sig ikke at fortsættes i nogen Pearykanal. Terrænet ved Navy Cliff blev nu opmaalt, og det blev tilfulde bekræftet, at Peary Land ikke er nogen Ø, men landfast med Grønland:

»Hvor man tidligere antog, at Pearykanalen fandtes, finder vi et stort isfrit og vældigt Opland.«

Det skal her bemærkes, at Knud Rasmussen og Freuchen, da de foretog deres Rejse, ikke fandt Meddelelser fra Mylius-Erichsen, eftersom dennes Rapporter i Danmarks Fjorden allerede da var hjembragte af Ejnar Mikkelsen, hvem de iøvrigt eftersøgte. Det ses heller ikke, at de har fundet Mylius' Beretning i Varden, Øst for Navy Cliff. Varden ligger jo paa Fjordens Sydside, og de er formentlig passeret langs Nordsiden.

Rasmussen og hans Ledsager vendte fra Navy Cliff tilbage over Indlandsisen til deres Udgangspunkt.

Spørgsmaalet om Peary-Kanalen er saaledes tilfulde løst. Det kostede Mylius-Erichsen, Høeg-Hagen og Brønlund Livet: Ejnar Mikkelsen bragte den første Efterretning om Opdagelsen hjem, medens Knud Rasmussen og Freuchen gav Løsningen den Fasthed, som maatte til.

Daniel Bruun.

¹⁾ »Knud Rasmussens og Peter Freuchens Rejser i Nord-Grønland« (Geogr. Tidsskr., 22. Bd., S. 41).